

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IV. Vtrum ad baptismum requiratur aqua simplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

non potest introire in regnum Dei, in omni proprietate verborum esse accipiendum; atque aded nomen (aqua) eo loco accipi de vera & naturali aqua, & in omni proprietate; quamvis quibusdam alijs in locis metaphoricè sumatur.

Prob. 1. ex
Script.
Ioan. 3.
Act. 8.
Ephes. 5.

Probatur ergo conclusio: 1. ex prædicto loco Ioan. qui communi Ecclesiae sensu de aqua naturali intelligitur. nam Ecclesia ex hoc loco semper intellexit baptismam aquæ esse ad salutem necessarium, modo infra explicando. Eadem conclusio probatur ex Act. 8. ubi cum Eunuchus multa esset edoctus à Philippo Diacono de Christo & baptismo, dixit: ecce aqua, quis prohibet me baptizari? Scripturam indicante Eunuchum intellexisse aquam naturalem esse ad baptismum necessariam, idque à Philippo didicisse. 3. ex Apost. ad Ephes. 5. mundans (scilicet Ecclesiam) lavacro aqua in verbo vitae. quem locum intelligi de baptismo in quo anima mundatur, & sine ruga & macula exhibetur, ibique aquam propriè accipi, patet ex August. tract. 80. in Ioan. unde ista tanta virtus aquæ ut corpus tangat & cor abluit, nisi facient verba? & rursum: accedit verbum ad elementum (scilicet aquæ de quo ibi) & fit Sacramentum: nam his verbis videtur August. respicere ad locum ad Ephes. citatum.

15.

Prob. 2. ex
PP.
August.
Ambros.
Beda.
Hieron.
Ezech. 36.

Probatur 2. ex Patribus, August. loco citato Ambros. & Beda citatis præcedenti articulo, & alijs qui censent aquam accepisse vim regenerationis, ius baptismi &c. quando Christus à Ioanne est baptizatus, & proinde existimant eam tanquam materiam nostri baptismi tunc fuisse destinata: item ex Patribus qui docent trinam immersionem adhiberi in baptismo, quos infra referemus; nam agunt de immersione in aquam. 3. eadem veritas prædicta fuit Ezechielis 36. effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitamentis vestris, ut Hieron. in illum locum.

Varia con-
gruentia.

Eandem veritatem varijs congruentijs declarat D. Tho. videlicet quod aqua mundet, refrigeret, sit fecunda; quæ omnia optimè conveniunt baptismi. Optima etiam est congruentia quod baptismus sit Sacramentum communissimum, & maximè necessarium, ac proinde convenienter in materia maximè vulgari fuerit institutus, ut D. Thom. congruentia 4.

16.

Benedictio
aquæ non
est de ne-
cessitate
Baptismi.

Aduerte ex solutione 5. argumenti quod licet aqua naturalis sit materia baptismi, convenienter tamen illi adhibeatur aliqua benedictio, non tanquam necessaria ad valorem baptismi, sed ad quandam solemnitatem per quam fidelium devotio excitetur.

Obiectio 1.
Matth. 3.

Contra hanc veritatem obijci potest 1. illud Matth. 3. ego quidem baptizo vos in aqua, in penitentiam &c. ipse vos baptizabit in Spiritu S. & igni. per quam particulam S. Ioannes Baptista videtur designare materiam baptismi Christi, quem suo baptismo opponit. Propter hunc Scripturæ locum forte Iacobitæ in suum errorem pertracti sunt. Verum

Resp.

Resp. neg. ex eo loco probari ignem esse baptismi materiam. Nam, ut omittam plures Patres ita interpretari hunc locum, ut ad præsens institutum nihil faciat, ut videre est apud D. Tho. hic ad 1. & apud Scripturæ interpretes in hunc locum Matth. quorum aliqui per ignem intelligunt ignem tribulationis, alij ignem iudicii, alij ignem purgatorii, quo Christus suos baptizabit, id est purgabit, ut inquam eos omittam, cum sit omnino verius & conformius pluribus Patribus hunc locum intelligi de Christi baptismo.

Dico Ioannem Baptistam non opponere suum baptismum baptismi Christi in materia, sed in virtute seu efficacia; quasi dicat, confero vobis baptismum in aqua solum, expertem omnis virtutis & efficaciarum ad animam interiori sanctificandam & mundandam à peccatis, sed solum in penitentiam, id est cum preparatione ad penitentiam, & ad baptismum Christi qui erit in remissionem peccatorum; nam ille vos baptizabit in Spiritu S. & igni, id est, eius baptismus habebit efficaciam animam interiori mundandi, & eius rubiginem consumendi: unde per ignem eo loco intelligitur Spiritus S. quatenus valens animæ rubiginem abstergere.

17.

Quid in-
telligatur
per ignem
Matth. 3.

Obijci potest 2. quod 1. Ioannis 5. dicatur: hic est qui venit per aquam & sanguinem Iesus Christus, non in aqua solum, sed in aqua & sanguine. ex quo videtur effici quod sanguis etiam requiratur ad materiam huius Sacramenti.

Obiectio
Ioan. 5.

Resp. neg. id sequi, quia plerique censent hæc non esse referenda ad baptismum, sed ad Christum in cruce pendentem, ex cuius latere fluxit sanguis & aqua: quod videtur textui conformius, quia Apostolus vult trium testimonio ostensum fuisse in cruce Iesum Christum esse verum hominem, scilicet spiritu, quando cum clamore expiravit, aqua, & sanguine quæ de eius latere fluxerunt. Quod si cum quibusdam referamus aquam ad baptismum, non est opus etiam referre sanguinem tanquam materiam, sed tanquam id à quo aqua omnem suam vim & efficaciam in baptismo sortitur; hoc sensu Christi baptismus non in sola aqua confertur, ut baptismus Ioannis, qui carebat omni virtute interiori, sed adest illi virtus sanguinis ad delenda peccata: unde Iesus Christus in baptismo non venit in aqua solum, sed in aqua & sanguine. Plures alias Patrum interpretationes prætereo, quod ad rem præsentem non faciunt; quæ videri possunt apud Lorinum in hunc locum.

Quomodo
Christus
veniens
aqua &
sanguine

ARTICVLVS IV.

Vtrum ad baptismum requiratur aqua simplex?

19.

RESPONDETUR requiri veram aquam & naturalem. Patet ex definitione Conc. Trid. sess. 7. can. 2. de baptismo, & ex Flor. confirmantque omnia præcedenti articulo allata. quia nomen aquæ absolute & in propria significatione sumptum significat veram aquam & naturalem, de qua intelligenda Scripturæ & Patres, dum agentes de baptismo mentionem aquæ faciunt. hinc D. Tho. in fine corp. docet conferri baptismum in qualibet aqua qualitercumque transmutata, dummodo non solvatur species aquæ: si verò solvatur, non posse fieri.

Resp. art.

Notandum ergo omnem aquam vsualem esse materiam necessariam & sufficientem huius Sacramenti, ut communiter Doctores. ex quo

Deducitur 1. baptismum collatum in aqua putei, fluminis, maris, pluviæ, resoluta ex nive, glaciæ, grandine esse validum.

Aqua vsua-
lis est ma-
teria Bap-
tismi neces-
saria & suf-
ficiens.
Corollaria.

Deducitur 2. validè etiam conferri, quamvis aqua alteretur, dummodo statum & conditionem aquæ vsualis retineat: unde possit validè conferri siue aqua sit calida, siue frigida. item licet transierit per meatus sulphureos, per cineres, vel sit ex sale resoluta. hinc D. Thom. ad 4. docet baptismum posse conferri in lixiuo.

20.

Deducitur 3. validè conferri in aqua alteri corpori permixta, dummodo non sit tanta per-

Aqua per-
mixta alteri
corpori

mixtio

D V B I V M

Quanam sit proxima baptismi materia?

23.

NOTANDUM Doctores communiter assignare duplicem materiam Sacramentorum, quæ in usu consistunt; potissimum baptismi, Confirmationis, extremae unctionis, & aliquo modo Ordinis; scilicet remotam, & proximam. Remota est ipsa res externa sensibilis, ex qua Sacramentum conficitur, v. g. in baptismo est aqua vera naturalis; proxima, vocatur ipsa applicatio materiae remotæ, seu rei sensibilis. Ratio autem cur huiusmodi applicatio dicatur materia proxima, est quod res externa nunquam concurreret ad Sacramentum conficiendum, vel ad gratiam conferendam nisi applicetur subiecto quod dicitur Sacramentum recipere: nam quantumcumque pronuntietur forma, nunquam perficeretur baptismus, nisi ipsa aqua applicetur alicui, qui dicitur baptizari, ut per se constat. Cuius ratio est quod forma designet huiusmodi applicationem: nam per verba, ego te baptizo, designatur alteri applicari aquam; unde falsa est oratio, si nihil applicetur subiecto. Confir. ex Aug. tract. 80. in Ioan. dicente, unde ipsa tanta virtus aquæ ut corpus tangat, & cor abluiat? ubi non aliter tribuit aquæ virtutem sanctificandi quam contingendo.

Sacramentorum duplex materia, remota, & proxima.

August.

24.

Dixi potissimum baptismi &c. quia in penitentia & matrimonio, non ita propriè materia remota & proxima videtur assignari; quamvis in penitentia materiam remotam assignent peccata, proximam verò censeant esse confessionem sacramentalem, & in matrimonio videantur posse assignari personæ contrahentes pro materia remota, traditio verò earundem personarum pro proxima. Verum hæc non ita propriè dicuntur: nam Doctores per materiam tam remotam quam proximam intelligunt materiam ex qua; peccata autem respectu Sacramenti penitentiae non sunt materia ex qua, sed circa quam, ut per se patet: neque enim peccata in Sacramento penitentiae concurrunt cum forma tanquam instrumentum iustificationis, sed se habent ut id ad cuius deletionem tendit Sacramentum per suam materiam & formam, ex quibus conficitur. Similiter in matrimonio personæ contrahentes probabili variorum sententia non sunt materia ex qua ipsius Sacramenti, sed materia circa quam.

Peccata in Penitentia sunt tantum materia circa quam &c.

Dixi etiam, aliquo modo Ordinis, nam licet in varijs Ordinibus res aliqua externa concurrant ut materia remota, quarum applicatio seu traditio dici possit materia proxima, id tamen de omni ordinatione dici nequit; cum in secunda ordinatione sacerdotis, quando nimirum dicitur, accipe Spiritum S. quorum remiseras peccata remittuntur eis &c. nulla res externa sensibilis tradatur, sed tantum manus ab episcopo imponantur, his prenotatis.

25.

Resp. & dico materia proxima baptismi est ablutio. ita communiter Doctores.

Conclusio. Materia proxima Baptismi est ablutio. Prob.

Probatur 1. ex dictis constat abluitionem pertinere ad rationem Sacramenti baptismi, ut autem communiter Doctores contra Sotum, non pertinet tanquam tota ratio & substantia Sacramenti; constat etiam non pertinere tanquam formam, restat igitur ut se habeat tanquam materia: cum ergo non sit remota, relinquatur quod sit proxima. Confir. minister ratione abluitionis dicitur baptizare, & alius dicitur baptizari, non tanquam à forma, igitur tanquam à materia.

Probatur

mixtio ut status aqua mutetur, & censeatur aliud corpus. Hinc valet baptismus collatus in aqua turbida, item in aqua decoctionis carnum, quando non est tanta resolutio aliorum corporum, ut censeatur aliud corpus. videri potest D. Thom. ad 2. Quod si aqua ita permisceatur alijs rebus, ut planè aliud corpus censeatur, ut fit in luto, item in vino lymphato, nullo modo valet baptismus, quia licet aqua in tali corpore existens non sit substantia, licet mutata, tamen illud corpus nec est, nec dici potest aqua, & proinde non est apta materia baptismi: si tamen aqua leceretur ex tali corpore, valde in ea baptismus conferretur, ut S. Tho. ad 2. in his communis conveniunt Doctores. vide Sotum dist. 3. q. 3. Sotum eadem dist. q. unica art. 4.

Adverte tamen graue peccatum committi, si secunda adhibeatur, cum pura facile possit obtineri; quia id graviter aduerteretur reverentiæ Sacramento debita, quamvis baptismi substantia subsistat.

Notandum 2. baptismum non posse valde conferri in alijs liquoribus, qui rationem aquæ naturalis & vidualis non participant, neque communi hominum iudicio censeantur aqua; siue specie physica ab ea differant, siue non. Vnde baptismus conferri nequit in saliva, lacrymis, sudore, lotio, phlegmate, cerevisia, pituita. item in succis qui ex varijs herbis exprimuntur, in aqua rosacea. Ratio est quod hæc morali hominum iudicio & estimatione non censeantur aqua naturalis, & vidualis, siue differant specie ab aqua elementari, siue non. Cuius rei vltior ratio est, quod materia huius Sacramenti non tam sit diiudicanda ex identificatione vel distinctione specifica physica, quam ex morali hominum estimatione, secundum quam aliquid cõsetur retinere statum & conditionem aquæ naturalis.

Similiter nix, grando, glacies, nubes, quamdiu huiusmodi statum retinent non sunt apta materia huius Sacramenti; nam quamvis probabili Philosophorum sententiâ conveniant specie cum aqua elementari, tamen statum aquæ amiserunt, & quamdiu sub illo statu remanent, non sunt apta ad lavandum corpus, & per consequens si adhiberentur, forma esset falsa, cum per eam designetur corpus abluui.

Adverte quod quia baptismi Sacramentum est maxima necessitatis, si occurreret extrema necessitas baptismi alicui conferendi, utpote alias sine illo morituro, qui de salute periclitaretur, posset baptismus saltem sub conditione eidem conferri in materia dubiâ, deficiente indubitata: quia nulla irreverentia censeatur irrogari Sacramento, quod proximo aliquin perituro per medium etiam dubium succurratur, & de cætero charitas in tali circumstantia obligat, ut adhibeamus omne medicum, quo fortè poterimus eidem proximo succurrere. Ita plures Doctores.

Hinc est quod licet ea quæ notabilè 2. diximus non esse materiam convenientem baptismi, sint conformiora communiori Doctorum sententiæ, quia tamen de quibusdam aliqui dubitant, ut de aqua rosacea, nix, in extrema necessitate deficiente materia certa, liceret in huiusmodi baptizare saltem sub conditione: sublato tamen periculo baptismus saltem sub conditione esset repetendus.

Adverte quod quia baptismi Sacramentum est maxima necessitatis, si occurreret extrema necessitas baptismi alicui conferendi, utpote alias sine illo morituro, qui de salute periclitaretur, posset baptismus saltem sub conditione eidem conferri in materia dubiâ, deficiente indubitata: quia nulla irreverentia censeatur irrogari Sacramento, quod proximo aliquin perituro per medium etiam dubium succurratur, & de cætero charitas in tali circumstantia obligat, ut adhibeamus omne medicum, quo fortè poterimus eidem proximo succurrere. Ita plures Doctores.

Hinc est quod licet ea quæ notabilè 2. diximus non esse materiam convenientem baptismi, sint conformiora communiori Doctorum sententiæ, quia tamen de quibusdam aliqui dubitant, ut de aqua rosacea, nix, in extrema necessitate deficiente materia certa, liceret in huiusmodi baptizare saltem sub conditione: sublato tamen periculo baptismus saltem sub conditione esset repetendus.

Adverte quod quia baptismi Sacramentum est maxima necessitatis, si occurreret extrema necessitas baptismi alicui conferendi, utpote alias sine illo morituro, qui de salute periclitaretur, posset baptismus saltem sub conditione eidem conferri in materia dubiâ, deficiente indubitata: quia nulla irreverentia censeatur irrogari Sacramento, quod proximo aliquin perituro per medium etiam dubium succurratur, & de cætero charitas in tali circumstantia obligat, ut adhibeamus omne medicum, quo fortè poterimus eidem proximo succurrere. Ita plures Doctores.

Hinc est quod licet ea quæ notabilè 2. diximus non esse materiam convenientem baptismi, sint conformiora communiori Doctorum sententiæ, quia tamen de quibusdam aliqui dubitant, ut de aqua rosacea, nix, in extrema necessitate deficiente materia certa, liceret in huiusmodi baptizare saltem sub conditione: sublato tamen periculo baptismus saltem sub conditione esset repetendus.

Adverte quod quia baptismi Sacramentum est maxima necessitatis, si occurreret extrema necessitas baptismi alicui conferendi, utpote alias sine illo morituro, qui de salute periclitaretur, posset baptismus saltem sub conditione eidem conferri in materia dubiâ, deficiente indubitata: quia nulla irreverentia censeatur irrogari Sacramento, quod proximo aliquin perituro per medium etiam dubium succurratur, & de cætero charitas in tali circumstantia obligat, ut adhibeamus omne medicum, quo fortè poterimus eidem proximo succurrere. Ita plures Doctores.

Hinc est quod licet ea quæ notabilè 2. diximus non esse materiam convenientem baptismi, sint conformiora communiori Doctorum sententiæ, quia tamen de quibusdam aliqui dubitant, ut de aqua rosacea, nix, in extrema necessitate deficiente materia certa, liceret in huiusmodi baptizare saltem sub conditione: sublato tamen periculo baptismus saltem sub conditione esset repetendus.

Probat 2. materia proxima in hoc Sacramento est id quod per formam Sacramenti designatur: in Sacramento autem baptismi quod designatur est ablutio, ut patet ex forma, *ego te baptizo*. Maior probatur, quia per formam huius Sacramenti Minister significatur aliquid circa alium tanquam circa subiectum operari. Circa hæc

Ablutio hic non distinguitur a lotionem. Scotus.

Aduerte 1. abluionem in presenti non distingui contra lotionem, neque includere a motionem sordium à corpore per contactum aquæ, ut optime Scotus dist. 3. quest. 3. sed solum in genere dicere lotionem corporis ab aqua, & talem lotionem sufficere ad materiam proximam baptismi, quamuis sordes corporis per eam reipsa non abstergantur: nam communis vsu constat aliquem dici se ablueri, lauare, licet interdum corporis sordes non eluat.

Ad eam opus est reali contactu aquæ.

Aduerte 2. ratione huius abluionis aquam debere contingere corpus eius qui dicitur baptizari, sine quo reali contactu Sacramentum non perficitur. Ratio est quod nullus dicatur abluui aqua, nisi illa realiter physice eum contingat; & proinde nisi aqua corpus contingeret, forma quæ significat illud abluui, esset falsa. Confir. ex sententia Aug. citata. quanta autem pars contingi debeat ad valorem baptismi in sequentibus dicitur.

Debet aqua à ministro applicari.

Aduerte 3. hanc abluionem non solum requirere ut aqua corpus tangat, sed etiam ut à ministro applicetur: quod satis patet ex forma latina, *ego te baptizo*, quæ erit falsa nisi aqua à ministro applicetur: unde si sacerdos pronuntiaret formam super aliquo qui contingeretur ab aqua sine vllo eiusdem sacerdotis ministerio, non conferretur baptismus, ablutio igitur ut sit & censeatur proxima materia huius Sacramenti, dicit ordinem ad alium qui dicitur baptizare, tanquam ad agens. His constitutis tanquam certis & communiter receptis

Difficilis.

Difficultas est, quid sit illa ablutio quæ est proxima baptismi materia? pro quo

Notandum abluionem variè sumi à Doctoribus. 1. ut est actio egrediens ab agente, & passio recepta in passio. 2. ut idem est quod contactus aquæ, quo aqua dicitur formaliter corpus tangere.

Materiam proximam baptismi esse ipsum aquæ contactum, non nulli probabiliter opinantur.

Aliqui dicunt proximam baptismi materiam esse huiusmodi contactum aquæ, qui sit terminus actionis ministri, & proinde qui tanquam terminus dicat ordinem ad ministrum, qui dicitur baptizare: quod videtur indicare Scotus supra: & tenent quidam alij, quorum sententia videtur fauere Aug. supra: nam indicat aquam suo contactu quo tangit corpus, cor ablueri. 2. materia baptismi debet recipi ab eo qui dicitur baptizari, debetque eum denominare: quod optime isti contactui competit: nam ille suo modo inest baptizato (quomodo potest esse aqua in homine qui aspergitur) & eum denominat baptizari. 3. materia proxima est vnio materiæ remotæ: ratio autem vnionis materiæ remotæ cum subiecto recipiente baptismum optime conuenit isti contactui, non vero actioni vel passioni prout ab illo distinguuntur & sunt via ad eiusmodi vnionem. 4. denique iuxta illam sententiam melius explicatur quomodo multiplicentur baptismi, licet minister vno eodemque impetu plures baptizet. hæc sententia est probabilis.

28.

Probabilis est enim consistere in actione ministri, prout recipitur in passo.

Alij tamen non minus probabiliter existimant abluionem quæ constituitur proxima materia baptismi esse actionem ministri circa recipientem Sacramentum, & prout recipitur in passo.

Probari potest ex eo quod baptismus & similia Sacramenta dicantur consistere in vsu, per quod

nilil aliud videtur designari quam consistere in vsu materiæ respectu subiecti cum debita forma; id autem designat actionem & aliquid transiens, non verò permanens: igitur consistunt in quadam actione ministri circa subiectum recipientem Sacramentum, & proinde actio est materia proxima, & quod sequitur, ablutio quæ dicitur materia proxima baptismi est actio

2. minister prius potest denominari baptizare & alius denominari baptizari ab ablutione per modum actionis & passionis se habente, quam ab illo contactu tanquam termino productus; (si quid producat, & quidquid illud sit) & huiusmodi actio potest optime per verba formæ designari: ergo ea commodè potest poni materia proxima, cum applicatio materiæ remotæ quam forma designat, sit materia proxima. Denique cum ipsemet contactus non dicatur materia proxima nisi per respectum ad agens, & ut resultans ex actione & applicatione materiæ, ipsamet applicatio seu ablutio quæ minister dicitur applicare materiam externam subiecto, & per quam denominatur baptizare & alius baptizari, fortè commodius dici potest materia proxima.

Aduerte iuxta posteriorem sententiam, quando forma finitur ante quam materia sufficienter applicetur ad valorem Sacramenti, gratia non confertur in instanti intrinseco ipsius Sacramenti, sed in extrinseco. Nam cum ablutio quæ dicitur materia proxima baptismi, iuxta illam sententiam consistat in actione, eaq; actio sit successiua, constat non compleri termino intrinseco, sed extrinseco, seu ut dicitur per primum sui non esse: in quo termino gratia baptismi confertur subiecto legitime disposito.

Iuxta priorem sententiam videtur confertur in instanti ipsius Sacramenti, nam quamuis contactus producat actione successiua, videtur tamen dari aliquod instans quo sit verum dicere, aqua primum sufficienter contingit corpus ad valorem baptismi; quod instans est Sacramento intrinsecum, ratione cuius Sacramentum dici potest intrinsece compleri.

Ad argumenta prioris sententia

Resp. ad primum, non fuisse curæ Augustino quid esset ille tactus, sed tantum voluisse docere aquam applicatam subiecto cum forma præscripta cor ablueri; quod sit per actionem ministri receptam in eo qui baptizatur, quia ablutio quæ est actio transiens est in passo, quod ratione illius potest dici aqua tangi.

Ex his patet responsio ad secundum: quod videlicet actio ministri baptizantis sit in eo qui baptizatur, eumque denominet.

Ad tertium Resp. rationem vnionis materiæ remotæ cum subiecto, non tantum conuenire termino, sed etiam actioni in illo subiecto receptæ, cum non tantum terminus productus possit dici vinculum materiæ cum alio, sed etiam actio per modum viæ & applicationis eiusdem materiæ cum alio possit dici illa inter se vnire, & proinde ex ea parte nihil obstat, quò minus ablutio ut actio transiens, & recepta suo modo in eo qui baptizatur, dici possit materia proxima baptismi.

Ad quartum patet responsio ex dictis; scilicet non melius explicari in alia sententia quò multiplicetur baptismus, quamuis minister vno impetu plures baptizet: nam cum actio transiens recipiatur in passo, ex dictis satis patet multiplicari numero abluiones, & baptismum pro numero eorum qui baptizantur; quamuis enim motio

mem-

memborum prout est aliquid immanens ministro non multiplicetur, externa tamen applicatio materiz, quæ est actio transiens, multiplicatur iuxta multitudinem eorum quibus materia applicatur.

ARTICVLVS V.

Utrum hæc sit conueniens forma baptismi, ego te baptizo in nomine Patris & Filij & Spiritus S.

AFFIRMAT.

Notandum iam inde à temporibus Apostolorum varias circa formam baptismi hæreses extitisse nam ut patet ex can. 48. Apostolorum, eo tempore aliqui videntur sub hac forma baptizasse, ego te baptizo in tres principio carentes aut, tres filios; aut, tres personæ; cum eo canone iubeatur deponi qui hac forma baptizauerit. & can. 49. aliqui videntur sub hac forma baptismum contulisse, ego te baptizo in Domini mortem; cum similiter iubeatur deponi qui sic baptizauerit; & addatur, non enim dixit Dominus in mortem meam baptizate.

3. Aliqui ex Gnosticis, ut refert Theodoretus lib. 1. hæreticarum fabularum cap. 12. siue de Marco, baptismum sub hac forma conferebant, ego te baptizo in nomen ignoti Patris vniuersum, in veritatem matrem omnium, in Iesum qui descendit in vniuersum, & redemptionem & potestatem communionem.

4. Paulianisti cum non agnoscerent in Deo personarum pluralitatem, non vtebantur trium personarum inuocatione, quam ob causam Concil. Nicænum eorum baptismum reprobauit, statuitque ut rebaptizarentur baptizati ab eis, ut patet ex canone 19. eiusdem Concilij: quod tamen Concilij decretum nō de omnibus Paulianistis intelligendum aduertunt authores, cum, ut varij referunt, aliqui forma legitima vterentur.

Denique ut varios omittam, nostri temporis hæretici circa eandem baptismi formam errauerunt nam quumvis formam à D. Th. relatam concedant esse bonam, nihilominus tamen iudicant ad valorem baptismi non esse necessariam; cum, ut plures referunt, Lutherus lib. de captiuitate Babylonica cap. de baptismo, asserat, baptismum quibuscumque verbis collatum esse ratum & firmum, modo non conferatur in nomine hominis, sed Dei, immo dūmodo in Dei nomine suscipiatur, quamuis in Dei nomine non detur: quibus conformia docent alij & quidem conformiter ad suos errores de efficacia Sacramentorum. Si enim Sacramenta solum excident in nobis fidem de peccatorum remissione, non refert quibus verbis utatur minister, dūmodo ea fides in suscipiente possit excitari.

Ex quo obiter patet diligenter aduertendū, quia forma vtantur hæretici in hoc Sacramento summa necessitatis conferendo, cum sit proliue saltem aliquos, ex implacabili odio quo feruntur in Ecclesiam, non vti forma solita; & proinde vbi rationabile dubium subesset, omnino consulendum ut baptizatus ab eis rebaptizetur, saltem sub cōditione.

Contra hos omnes errores statuitur conclusio: hæc forma, ego te baptizo in nomine Patris & Filij & Spiritus S. est conueniens & necessaria forma baptismi, non quidem quoad verba, sed quoad sensum. Est de fide, patet ex Concil. Flor. decreto de Sacramentis, vbi dicitur: forma autem (scilicet baptismi) ego te baptizo in nomine Patris &c. 2. Ecclesia Romana semper existimauit prædictam formam

esse legitimam, eamque vel æquiualem esse necessariam ad valorem baptismi. Iess. autem 7. Concil. Trid. can. 3. de baptismo dicitur anathema asserenti, in Ecclesia Romana quæ omnium Ecclesiarum mater est & magistra, non esse veram de baptismi Sacramento doctrinam. & can. 4. dicitur anathema asserenti baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris & Filij & Spiritus S. cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum baptismum. In Concilio Lateranensi dicitur Sacramentum baptismi, quod ad Dei inuocationem & indiuiduam Trinitatem, videlicet Patris & Filij & Spiritus S. consecratur in aqua: refertur cap. firmiter §. 2. de summa Trinitate. In eodem Concilio Græci sub excommunicationis pena prohibentur rebaptizare baptizatos à Latinis: refertur cap. licet Græcos, de baptismo.

Probatur conclusio ex Matth. cap. ultimo: docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus S. quo loco præscribi formam baptismi semper intellexit Ecclesia & Patres: igitur præscripta forma est cōueniens & necessaria ad valorem Sacramenti baptismi, saltem quoad sensum. Hinc can. 49. Apostolorum citato vbi iubetur deponi, qui baptismum peregerit in mortem Domini, dicitur, non enim dixit Dominus, in mortem meam baptizate, sed profecti docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus S. & Aug. lib. 6. de baptismo contra Donatistas cap. 25. docet baptismum verbis euangelicis consecrari, per quæ intelligit formam relatam Matth. ult. Cyprianus etiam epist. ad Iubaianum 73. post medium docet, Christum iubere baptizari gentes in plena & adunata Trinitate, quæ scilicet per cōsuetam Ecclesiæ formam inuocatur, ut patet ex eius discursu. Clemens Romanus lib. 7. constitutionum Apostolicarum in cap. 23. de baptismo autem &c. 1. an constituimus ac nunc rursus dicimus, sic baptizandū esse ut Dominus constituit, cum dixit euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus S. Zacharias Pontifex canone in Synodo de consecratione dist. 4. docet aliquem Christianum non esse nisi in nomine Patris & Filij & Spiritus S. fuerit baptizatus.

Huius necessitatis causa est diuina institutio: congruentiam tamen tradit D. Th. quod in illa forma exprimitur causa principalis, cum dicitur in nomine Patris &c. & instrumental, per illa verba, ego te baptizo.

ARTICVLVS VI.

Utrum in nomine Christi possit dari baptismus?

RESPONDET duabus conclusionibus. Prior est, baptismum non confici si quid desit in forma ad plenam inuocationem Trinitatis. Patet ex dictis, quia forma baptismi à Christo instituta requirit inuocationem trium personarum sub expressis nominibus, ut patet Matth. ult. vnde licet in nomine vnus persone intelligatur alia, v.g. in nomine Patris intelligatur Filius, & qui nominat vnā personam possit habere rectam fidem de alijs, tamen vnā solā nominatā non perficitur Sacramentum.

Posterior conclusio: ex speciali dispensatione possit baptismus conferri absque expressa Trinitatis inuocatione. Ex qua dispensatione censet responsione ad 1. Apostolos in initio Ecclesiæ baptizasse in nomine Christi: cuius dispensationis congruentiam assignat responsione ad 2. quod in nomine Christi tota Trinitas intelligatur, & proinde in tali forma

Prob. ex
Script.
Matth. ult.

Can. Apost.

August.

Cyprian.

Clem. Rom.

Zachar. PP.

35.

Resp. duabus
conclusionibus.

Secundum
S. Thomam
Apostoli
baptizant
in nomine
Christi, ex
dispensatione.